
**ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА ЯМБОЛ 2021-2027 – ЧАСТ VI
Мерки за ограничаване изменението на
климата и мерки за адаптиране към
климатичните промени и за намаляване на
риска от бедствия**

Климатичните фактори са със значително влияние върху подходите в регионалното и пространственото планиране – глобалното затопляне, природните бедствия, рисковите територии и зони. Тези промени, заемащи важно място във всички европейски документи, са дали отражение и върху разработваните концепции и стратегии за пространствено планиране на държавите в ЕС, върху управлението на водите, земята и природните ценности. Адаптирането на подходите в планирането на регионалното и пространствено развитие към глобалното затопляне на климата ще осигури запазването на екологичния комфорт в урбанизираните територии и намаляването на рисковете от природни бедствия, класифицирани в Стратегията за редукция на риска на Обединените нации като хидроложки, метеорологични, геофизични и биологични природни явления и бедствия.

Екологичната проблематика е неразделна част от формулираните цели и приоритети и намира конкретен израз в мерките, включени в програмата за реализация. В нея са формулирани мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от природни бедствия, като се отчита спецификата на съответната територия. Мерките могат да бъдат както идентифициране на инфраструктурни проектни идеи, така и меки мерки за повишаване на информираността, за създаване и поддържане на регистри и други.

За преодоляване на предизвикателствата, свързани с проявата на ефектите от изменението на климата е необходимо въвеждането на конкретни и изпълними в краткосрочна и средносрочна перспектива мерки. Те следва да бъдат насочени към съответните секторни политики, планове за действие, правила и разпоредби на община Ямбол в направленията: Устройство на територията, Енергийна ефективност, Качество на въздуха, Водоснабдяване и водоползване, Транспорт, Сграден фонд, Зелена инфраструктура.

В науката и практиката са разработвани и прилагани различни стратегии и конкретни решения за намаляване/смекчаване на негативните ефекти от изменението на климата, които са разработват на базата на интеграцията на знания и технологии, взаимствани от различни предметни области: градско планиране, архитектура, транспортно планиране и строителство, ландшафтна архитектура, информационни технологии и др. Тези стратегии и мерки имат конкретни приложения и потенциално позитивно климатично влияние както в локален, така и в глобален план. За да постигнат

обаче значим и забележим ефект върху урбанизираната територия на гр. Ямбол, е необходимо същите от една страна да са информационно осигурени с ефективна, качествена и пространствено обусловена информация за градската среда и нейните климатични характеристики, а от друга - същите да бъдат интегрирани в основните планове и програмни документи, на чиято основа да се планира и управлява територията на града.

С оглед характера на отделните видове стратегии и технически решения, същите са класифицирани в четири основни направления:

- Стратегически мерки и решения, насочени към зелената градска инфраструктура;
- Решения и мерки, свързани с градската среда и прилежащата инфраструктура (архитектура, устройствено и пространствено планиране);
- Решения и мерки за ограничаване на „запечатването“ на територията с материали с ниска отражателна способност и висок термичен капацитет;
- Мерки за намаляване на топлината, генерирана от антропогенни източници.

Градска растителност и зелена инфраструктура

Редица изследвания доказват голямото значение на растителността и необходимостта от разширяване на съществуващите озеленени площи и вътрешноградски горски пространства за противодействие на ефекта от изменението на климата и в частност на ефекта на градския топлинен остров (ГТО). Естествената растителност осигурява охлаждащ ефект върху урбанизираните пространства чрез различни процеси и най-вече:

- Като осъществява засенчване на запечатани територии и инфраструктурни съоръжения;
- Чрез процесите на евапотранспирация;
- Чрез принос за минимизиране на разликите между различните части на урбанизираното пространство, което води до общо понижение на интензитета на ГТО.

Растителността предоставя и други полезни и допълващи се ползи в градските райони, включително:

- Подобряване на качеството на въздуха чрез производство на кислород, улавяне на CO₂, понижаване разпространението на замърсяването, филтриране и намаляване на потреблението на енергия за климатизация;
- Подобряване на водния баланс на почвите. При обезлесени територии повторното залесяване предоставя възможност за постепенно възстановяване на физическите свойства на почвите;
- Ползи за здравето на населението, включително защита от ултравиолетова (UV) радиация, намаляване на топлинния стрес и осигуряване на пространства за рекреация на открито;
- Съхраняване местообитанията на растителни и животински видове посредством свързване на озеленените площи в единна система. Подобряват се възможностите за придвижване, обмен на видове и генетичен материал, хранене, гнездене, размножаване;
- Предоставяне на естествени природни условия в урбанизираната среда и свързаните с това широкоспектърни психологически въздействия.

Градската среда се отличава с висока степен на динамика на своето развитие, което предполага висока степен на изменчивост на плановата основа, обуславя и обосновава това развитие. Тази изменчивост и непрекъснатост на плановия процес осигурява нови възможности за интеграция на нови стратегически инструменти в основните планови и програмни документи, насочени към подобряване на качеството на зелената инфраструктура на гр. Ямбол. По конкретно, възможни решения в това отношение са:

- **Разработване на целева стратегия за подобряване състоянието и разширяване на обхвата на зелената инфраструктура в гр. Ямбол**

Целта на разработването на такъв стратегически документ е да се способства за увеличение на общия растителен индекс на града. За тази цел растителната покривка може да бъде увеличена не само като площ, но и съществено да се подобри структурата на зелените територии в рамките на урбанизираното пространство на града, включително чрез увеличение на тяхната гъстота в многобройните открити пространства, като например:

- По протежение на транспортните комуникации в града;

- Около детски и спортни площадки, игрища, места за отдих и продължителен престой и др.;
- Около жилищни, обществено обслужващи сгради и др.

Охлаждането, осигурено от растителността в рамките на такива пространства може да има и допълнителни ползи, включително да се повиши използваемостта от обществеността за рекреационни цели, както и цялостната оживеност.

- **Селективно засаждане на дървесна растителност около обекти с висок интензитет на ГТО**

Една от възможните мерки за справяне с отрицателните последици от ГТО, е разполагането на дървесни коридори, непосредствено около запечатани територии или други зони с висок интензитет на ГТО. За да може дървесната растителност да осигури ефективно охлаждане около зона с висок интензитет на ГТО, от значение е подбирането на растителните видове според местните климатични и микроклиматични условия, желаните цели, както и осигуряването на условия за оптимален растеж, който зависят от фактори като качество на почвата, наличие на вода и достатъчно пространство за развитие на кореновата система. Дърво, на което е отделено недостатъчно пространство в земята, няма да постигне максималния си размер и животът му ще бъде с влошено качество и съкратен. Оптималният растеж на дърветата, засадени по протежение на пътни артерии, е възможен с използването на системи от клетъчни структури, които осигуряват необходимото пространство за пълно развитие на корен под частично асфалтово покритие. Също така, отводняването на дъждовната вода се улеснява от наличието на качествена почва. Цената на клетъчната структура е приблизително пет пъти по-висока от засаждането на дърво директно в земята, но за сметка на това осигурява възможности за оптимално развитие на дървесната растителност, респективно на по-голям ефект.

- **Озеленяване на паркинги**

Паркингите, изградени на основата на асфалтово покритие, което е с ниско алbedo и висок топлинен капацитет, са един от вторичните фактори, допринасящи в най-голяма степен за ефекта на градския топлинен остров. За да се намали топлината, съхранявана в тези повърхности и в паркираните там автомобили, се препоръчва използването на растителни „пояси“, които да се изградят около периферията на

паркинг пространството (растителни ивици) и в рамките на самото съоръжение (растителни медиани). Целта е да се създадат възможности за формиране на засенчване върху възможно най-голям дял от повърхностите. Сянката от дърветата също ще предпази настилката от значителни топлинни вариации в хода на денонощието и годината и ще удължи живота ѝ. Друг възможен подход за намаляване на температурата на повърхността е вместо плътно асфалтово покритие, да се ползват помощта на различни модулни системи, съставени от бетон, PVC или други материали, които позволяват разполагането на растителност в рамките на тяхната структура. Тези модули са инсталирани върху пропусклив почвен слой, който насърчава естественото просмукване на дъждовна вода в земята и който поддържа товари до 376 тона на квадратен метър, което съпротивление позволява да се паркират автомобили пряко върху растителни повърхности.

- **Разполагане на растителни пояси около сградите**

За оптимално охлаждане растителността, засадена около сградата, трябва да предпазва сградата от слънчева радиация. Всъщност текстурата и състава на земята около сградата частично определят вътрешната и външната температура на сградата. Растителността поддържа почвата по-хладна и спомага за предотвратяване на пряка, отразена и дифузна слънчева радиация, която може да повлияе на охлаждането на сградата. За да се увеличи максимално сянката на сградата, дърветата трябва да бъдат разположени източните, югоизточните, югозападните и западните фасади и в идеалния случай да бъдат достатъчно големи, за да засенчат целия или част от покрива. Възможно е също така да се монтират решетки, перголи, зелени стени и зелени покриви, които осигуряват по-хладна вътрешна температура.

- **Зелени стени и зелени покриви**

Зелените стени са вертикални зелени системи, които създава микроклимат, който значително понижава температурата на сградната обвивка и подобрява нейната енергийна ефективност. Тези стени спомагат за намаляване на големите температурни разлики чрез увеличаване на топлинната маса на сградата, като имат и други предимства, като защита на сградната обвивка от UV радиация, улавяне на суспендирани частици и защита на стените от графити. В технологично отношение те могат да бъдат инсталирани на всички видове сгради и дори върху огради, електрически стълбове и други елементи на градската инфраструктура. Има два вида зелени стени:

- Първият вид е т.нар. зелена фасада, представляваща стена, покрита с пълзящи растения, засадени в земята и които могат да се изкачат до 30 м. На земята е необходимо минимално пространство (от 15 см x 15 см), за да се засадят растенията. Някои растения могат да растат директно върху лицето на стената или да бъдат позиционирани върху метална носеща конструкция;
- Вторият вид е живата стена, която е съставена от растения, вкоренени в среда, прикрепена към стената. Тази инсталация е по-сложна и изисква специални непромокаеми мембрани, за да се предотврати увреждане на стенната конструкция.

Зелените покриви са иновативен елемент на зелената инфраструктура в урбанизираните територии, който все по-често се използва и като мярка срещу ефекта на ГТО. Те намаляват количеството топлина, пренасяна от покрива във вътрешността на сградата в резултат на изпаряване, както и чрез засенчването, което се създава от растенията. Те също така охлаждаат външния околнен въздух, като:

- спомагат за повишаване на топлоизолацията през зимата, както и през лятото, поради други фактори, които спомагат за охлаждането на въздуха вътре в сградата, като топлинната инерция на растителното покритие и вода в почвата или растежната среда;
- допринасят за естетичната интеграция на сградите в ландшафта;
- предоставят възможности за градско земеделие;
- спомагат за подобряване на качеството на въздуха; растенията на зелени покриви улавят прах и различни атмосферни замърсители;
- способстват за подобряване на качеството на водата, тъй като растителността на покрива компенсира непромокаемостта и загубата на растителна покривка, причинена от отпечатъка на сградата;
- спомагат за удължаване на живота на покрива, поради факта, че зелените покриви осигуряват защита от лошо време, излагане на UV радиация и температурни колебания и от други фактори на средата, които причиняват деградация на покрива.

Зелените покриви са решение, което е подходящо главно за плоски покриви или покриви с наклон 20% или по-малък, въпреки че могат да бъдат преоборудвани на всеки

тип покрив, при условие че техните конструкции могат да поддържат теглото. В някои случаи инсталирането на зелен покрив може да изисква големи ремонти. Освен това зелените покриви са по-евтини за инсталиране в случай на ново строителство.

Градска структура и инфраструктура

Сгради

Сградите са основен компонент на градската среда, който сериозно влияе върху особеностите на градския климат и ефекта на ГТО. Смекчаването на неговият ефект и интензитет чрез сградния фонд може да се постигне чрез различни технически решения, по съществените от които са:

- **Използване на силно-отражателни материали**

Колкото по-висока е отразяващата способност (алbedo) и излъчваемостта на даден материал, толкова по-малка е вероятността той да съхранява топлина и да я излъчва обратно в атмосферата или в сградата през стените и покрива. Отражателната способност (алbedo) на дадена повърхност определя способността ѝ да отразява слънчевата радиация обикновено се представя в скала от 0 до 1. Високото алbedo, например 0.70, означава, че повърхността отразява голямо количество слънчева радиация. Емисионният коефициент параметризира свойството на материала да излъчва топлинна енергията, която акумулира в неговата структура в резултат на пряката слънчева радиация върху неговата повърхност. Емисионният коефициент на материала е функция от състоянието на повърхността. Този коефициент се изразява и със стойност между 0 и 1.

- **„Охладени“ покривни конструкции**

Това е технология за разработване на покривни конструкции от материали и покрития, които в значителна степен отразяват слънчевата светлина и редуцират излъчването на топлина от сградите. Подобна конструкция отчетливо снижава нагряването на покривите, увеличава комфорта на обитателите и понижава потреблението на енергия. Покривните продукти са изработени от силно отразяващи и излъчващи материали, които могат да останат приблизително от 28 до 33°C по-хладни от традиционните материали през най-горещите летни периоди. Това включва както покривни плоскости, чийто охлаждащ ефект е резултат от стратифицирането и характеристиките на специализираните материали на неговия пълнеж, така и използване

на отражателната способност на светли пигменти в състава на покривни бои и фасадни материали. Подобни покривни продукти са доказали своята полезност в практиката и се прилагат повече от 20 години.

- **„Охладени“ настилки**

Това са настилки за тротоари, паркинги и улици, които остават по-хладни от конвенционалните настилки чрез отразяване на повече слънчева енергия и засилване на изпарението на вода. Постигането на този ефект се постига чрез използване на настилки, притежаващи качествата светлоотражателност и пропускливост. Наред с охлаждането на повърхността и на прилежащия приземен въздух, те спомагат за подобряването на видимостта през нощта (във връзка с използването на светли пигменти в настилките с висока отражателна способност) и за снижаването на загубата на дъждовната вода при повърхностно оттичане – този резултат се свързва с ограничаване на количествата повърхностни води, постъпващи в канализацията и насочването им към почвената покривка за поддържане на естествения влагооборот и резултатно редуциране на температурните амплитуди.

Конвенционалните настилки могат да достигнат пикови стойности на нагряване от 48-67 ° C през лятото и по този начин да генерират повишено отдаване на топлина към приземния въздух. Поради голямото площно покритие на запечатаните терени в градовете (30-45% от покритието) те са приемани за важен фактор, който следва да фокусира вниманието в стратегиите и програмите, насочени към потискане възникването на ГТО. По същество конвенционалните настилки могат да придобият качествата на „охладени“ настилки посредством нововъведение в съществуващите технологии – главно чрез включването на примеси и светли пигменти с висок коефициент на алbedo в строителните материали. В практиката с успех се използват и проницаеми покрития, каквито са популярните паркинг-елементи.

- **Комплексни и интегрирани решения**

Под това наименование се обединяват интегрирани решения и практики, насочени към опазване на природните елементи в урбанизирана среда, където търсения екологичен ефект не е самоцелен, а ориентиран в подкрепа на благоприятна социална среда и устойчивост на икономическите функции на града, т.е. към увеличаване на жизнеспособността на цялата градска система. В контекста на анализираната тематика

(ГТО), интегрираните решения могат да се разглеждат като система от практически стъпки, насочени към оптимизиране на градския дизайн – структура, конфигурация, функционално зонироване и специализация, техническа инфраструктура, плътност на застрояване, проективно покритие на запечатани територии и други, чрез разнообразяване на естествените елементи (зелена инфраструктура) и активизиране на благоприятни за условията на града природни баланси и динамика на естествени природни процеси (циркулация на въздух и води, биопродуциране). Търсеният ефект е адаптация към екстремни явления, смекчаване на производния им негативен ефект върху здравето на хората и функциите на града и възпрепятстване на условията за възникването на подобни нежелани явления и процеси.

Интегрираното развитие следва да се разбира като обща рамка за развитието на града, в която разрешаването на проблемите следва да е резултат на съгласувани усилия и синергия на политики, стратегии и планове за действие – предпоставки за ефективна и устойчива мултифункционална градска структура.

В практиката са се наложили десет основни принципа, които спомагат за постигането на устойчив интелигентен растеж в рамките на урбанизираните територии:

- Мултифункционалност на градската среда – напр. използването на терените едновременно за жилищни, търговски и рекреационни цели;
- Компактен дизайн на сградите;
- Създаване на разнообразие от жилищни условия и предоставяне на правото на избор на жилище;
- Създаване на повече пешеходни пространства в обхвата на жилищните квартали, както и на пешеходен достъп между кварталите;
- Поощряване на чувството за принадлежност на жителите към населеното място чрез целенасочени действия за подкрепа на отличителните черти на града, вкл. неповторимост/уникалност на територията в географски контекст;
- Съхраняване в общата структура на града и на прилежащите ландшафти на естествени открити пространства, обработваеми земи, обекти на природното наследство или застрашени в екологично отношение обекти;
- Насочване на развитието на града изцяло към и в подкрепа на развитието на местните общности;

- Осигуряване на разнообразен транспорт;
- Прилагане на практически решения за развитието на града, които са прозрачни и контролируеми, справедливи и финансово оправдани;
- Насърчаване на взаимодействията и сътрудничеството между местните общности и заинтересованите страни при формулирането и изпълнението на практически мерки за развитието на града.

От гледна точка на търсения устойчив резултат предлаганите тук МЕРКИ могат да бъдат групирани както следва:

АДАПТАЦИЯ КЪМ ЕФЕКТА

Тази група мерки са насочени основно към административната подготовка - добра стратегия, инициативност в посока актуализиране на необходимата нормативна база, както и особено важните мерки за повишаване на осведомеността на населението, готовността му за реакция и мотивацията му. Тя включва:

- Административна готовност: формиране на стратегия, преглед на актуалността на наличната документална база, синхронизиране на дейности и проекти, инициране разработването на необходимите програми, мониторинг на данни и планове за реакция;
- Организиране на целенасочени разяснителни кампании, отпечатване и разпространение на информационни брошури и материали, вкл. чрез водещи информационни платформи на Общината, с указания за реакция в случай на трайно задържане на екстремно високи температури - насочени към уязвимите групи население като деца, възрастни и хронично болни;
- Включване на информация за ефектите от изменението на климата и в частност на ефекта от „топлинния градски остров“ и за необходимата подготовка за адаптация в образователните системи на всички нива;
- Стимулиране на кампании сред населението за съпричастност и доброволно участие в грижата, поддържането и увеличаването на общата площ на елементите на зелената инфраструктура на града (особено в жилищни зони с преобладаващо високоетажно застрояване) и в крайградските пространства;

- Стимулиране на кампании сред населението за ограничаване разходването и замърсяването на пресните, вкл. минерални води, в пределите на града и крайградските територии;
- Ефективно работеща система за ранно предупреждение за задържане на екстремно високи температури;
- При налични условия – система за гъвкаво пренасочване на транспортен трафик за избягване на засегнати от ГТО райони.

СМЕКЧАВАНЕ НА ЕФЕКТА

Тази група мерки са насочени към използване на наличните благоприятни природни фактори на средата в град Ямбол за редуциране и пространствено ограничаване на ефекта на ГТО. Под „благоприятни фактори“ следва да се вземат предвид както зелената (вкл. синята) инфраструктура на града, така и предпоставки, произтичащи от изкуствените елементи в пространствената структура на града (структурни характеристики на сивата инфраструктура) – проветривост и коридорни ветрове, засенчване от по-високи сгради, локални отклонения в стойностите на валежите, контакт с естествени крайградски пространства и др.

Тук се изискват интегрирани мерки, пряко насочени към опазване и поддържане на зелената инфраструктура на градския ландшафт и на обществените ползи (екосистемните услуги), които тя осигурява, а именно:

- Контрол върху здравословното състояние на растителността в зелената система на града за гарантиране на дълготрайния ѝ ефект за регулацията на климата на локално ниво чрез евапотранспирация и филтрация на замърсители;
- Увеличаване на степента на свързаност на елементите на зелената инфраструктура, вкл. с естествените елементи в прилежащите на града аграрни ландшафти – за увеличаване на площния обхват на позитивното ѝ влияние върху температурата на въздуха и редуциране на съдържанието на прахови частици;
- Стимулиране разрастването на зелените алеи край речните течения, пресичащи града;
- Увеличаване на броя на водните огледала, и други паркови съоръжения, използващи оборотни води, за охлаждане на въздуха;

- Поддържане на зелените коридори около линейна техническа инфраструктура (напр. железопътна) за осигуряване на сянка и предотвратяване на нежелани деформации от екстремно нагряване.

ОГРАНИЧАВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ВЪЗНИКВАНЕТО НА ЕФЕКТИТЕ

Тази група мерки следва да са част от дългосрочна програма за действие.

Възможни мерки:

По отношение решения в ГРАДСКОТО ПЛАНИРАНЕ:

- Трайно увеличаване на степента на свързаност в зелената инфраструктура на града и подчертано внимание към елементите с линеен характер в нея, напр. осигуряване на непрекъснатост на зелените коридори от дървесна растителност, оконтуряващи трасетата на първостепенната и второстепенната улична мрежа – Мярката е насочена едновременно към:
  - Равномерно засенчване и ограничаване на възможността от структурни деформации и разрушаване на настилната под влияние на диференцирано нагряване
  - Създаване на ефекта на коридорни ветрове и условия, способстващи за естествено охлаждане на настилната
  - Мярката ще има допълнителен позитивен ефект върху намаляване на концентрациите на фини прахови частици във въздуха
- Стимулиране на инвестиционни предложения, включващи изграждането на покривни градини, озеленени тераси и зелени фасади;
- Съобразяване на предстоящи решения в планирането за увеличаване на високата растителност около сградни пространства – с подчертано внимание върху прилежащи терени със западна, югозападна и източна експозиция на сградите;
- Съобразяване на предстоящи решения в планирането за прецизиране на отстоянията между новостроящи се обществени и офис сгради и комплекси, насочено към формиране на нови линейни елементи в конфигурацията на застояванията, принудително провокиране на коридорни въздушни течения, увеличаване на проветривостта и охлаждане на земната повърхност;

- Предприемане на процедурни постъпки в посока завишаване на изискуемия минимален процент на зелените елементи в нормативните изисквания за устройство на територията на община Ямбол - ново строителство в производствени устройствени зони и обекти от техническата инфраструктура (с подчертано внимание върху терените в Ямбол, където са налице условия за трайно формиране на ГТО.

По отношение СТРОИТЕЛНИ решения – разработване на целенасочени изисквания в посока на:

- При организацията на паркинг зони - Използване на пропускливи настилки, поддържаща топло, водо и въздухообмен с подземната част на ландшафта, както и наличието на тревна растителност с допълнителен охлаждащ ефект;
- При обновяване и поддържане на пътната мрежа - Използване на материали за улични настилки с подходяща светла пигментация за стимулиране на отражателната способност на покритието (алbedo);
- Стимулиране използването на вентилируеми фасади за регулиране на топлообмена на сградите. Прецизиране/редуциране използването на емитиращи панели или фасадни конструкции на обществени и офис сгради и комплекси, които увеличават интензивността на нагряването в хоризонтална плоскост (между сградите) и водят до прегряването на въздушните приземни пластове;
- Използване на специализирани материали - функционални фасадни мазилки, частично отразяващи слънчево лъчение и оставящи фасадата на сградата по-студена, отколкото би била при използване на конвенционално покритие;
- Използване на покривни конструкции с високо алbedo и позволяващи бързо топлоотдаване през студената част от денонощието, напр. изолационни сандвич панели (или други строителни материали със сходни характеристики) за изграждане на съвременни метални сгради – складове, магазини, халета, промишлени, селскостопански и други с обслужващи функции.

Посочените мерки следва да се вземат предвид при проектирането на инфраструктурни проекти.

Мерките, включени в стратегическата част и Програмата за реализация на ПИРО – Ямбол са насочени към:

- Внедряване на мерки за енергийна ефективност на административни, много и еднофамилни сгради;
- Мерки, свързани с опазване на речни екосистеми, защита от наводнения – река Тунджа;
- Мерки, свързани с развитието на зелената система на града;
- Изграждане на вело и пешеходни алеи в гради, които да осигурят необходимите условия за беземисионен транспорт и да намалят автомобилния трафик.

Конкретните проектни идеи, насочени към ограничаване изменението на климата, мерки за адаптиране към климатичните промени, намаляване на риска от бедствия и намаляване на ефекта от ГТО по Зони за въздействие са следните:

- **Зона 1: Климатично убежище**

- Обновяване на всички озеленени площи за широк обществен достъп (Градски парк, Парк „Боровец“);
- Подобряване на условията за отдых в горски територии тип лесопаркове (Парк „Ормана“).
- Зелен кът в западната част на ж.к. „Христо Ботев“;
- Парк с западната част на ж.к. „Граф Игнатиев“;
- Парк със зони за отдых и спорт в южната част на ж.к. „Хале“;
- Парк в северната част на ж.к. „Георги Бенковски“;
- Залесяване в западната част на местност „Червен баир“.
- Изграждане на велосипедна алея по западната и източната страни на Гребна база (направление североизток – югозапад);
- Залесяване с висока дървена растителност в района на Гребната база ;
- Изграждане на Зелен мост над Околовръстен път Север с велосипедна и пешеходна алеи, озеленяване с ниска, средна и висока растителност;
- Изграждане на велосипедна алея по дължината на река Тунджа (направление север- юг);
- Изграждане на пешеходна алея по западната страна на Гребна база (направление северозапад – югоизток);
- Поставяне на велосипеден паркинг ;
- Реконструкция на гребен канал;

- Реконструкция на коритото на река Тунджа;
- **Зона 2: кв. „Георги Бенковски“ и кв. „Христо Ботев“**
  - Залесяване с висока дървена растителност и изграждане на озеленена площ за широко обществено ползване в западна част на кв. Христо Ботев;
  - Изграждане на велосипедна алея от Гребна база, по дължината на река Тунджа до централна улица (Георги Бенковски), до Обходен път Изток, посока парк Боровец;
  - Внедряване на мерки за енергийна ефективност в административни сгради и в обекти от образователната инфраструктура;
- **Зона 3: Райна княгиня**
  - Облагородяване на наличните зелени пространства и подобряване на линейното/улично озеленяване
  - Внедряване на мерки за енергийна ефективност в административни сгради и в обекти от образователната инфраструктура;
- **Зона 4: Западна промишлена зона**
  - Изграждане на велосипедни алеи по ул. „Индустиална“ до Гърдев кладенец; ул. „Ягода“ (от ул. „Индустиална“ до бул. „Димитър Благоев“); бул. „Европа“ и „Димитър Благоев“ (от ул. „Ямболен“ до Обходен път Запад с бъдещо разширение до „Нова индустиална зона Сливен – Ямбол“);
  - Залесяване с висока дървесна растителност и изграждане на защитен зелен пояс по източната част на Западна промишлена зона;
- **Зона 5: Гърдева глава**
  - Изграждане на велосипедна алея от ул. „Индустиална“ в западно направление до язовир „Кринчовица“;
- **Зона 6: Златен рог**
  - Изграждане на велосипедна алея по ул. „Професор Нойков“ (по дължината на река Тунджа);
  - Залесяване с висока дървена растителност по дължината на левия и десния ръкави на река Тунджа, по дължината на улици и в междублокови пространства – изграждане на защитни зелени пояси;

- Залесяване с висока дървесна растителност по дължината на ул. „Велико Търново“ в района на ЕГ „Васил Карагьозов“ и НУ“ Професор Нойков“ и изграждане на защитно озеленяване за визуално и функционално отделяне от близко разположени промишлени предприятия и складове;
- **Зона 7: Ген. Владимир Заимов – Изток - Център**
  - Изграждане на велосипедни алеи в зоната
  - Внедряване на мерки за енергийна ефективност в административни сгради и в обекти от образователната, здравната, културната и социална инфраструктура;
- **Зона 8: Военно поделение - Д-р Димитър Дончев**
  - Залесяване и възстановяване на системата на линейно улично озеленяване в Д-р Димитър Дончев;
  - Внедряване на мерки за енергийна ефективност в обекти от социална инфраструктура;
  - Изграждане на продължение на пешеходната улица „Г.С. Раковски“ през територията на Военно поделение;
- **Зона 9: Каргон**
  - Залесяване с висока дървесна растителност и възстановяване на системата на линейно улично озеленяване
  - Залесяване с висока дървесната растителност и изграждане на защитен зелен пояс по дължината на река Тунджа в северната част на кв. Каргон
  - Внедряване на мерки за ЕЕ в бивше НУ „Ради Колесов“ и придаване на нови обществено обслужващи функции
  - Внедряване на мерки за ЕЕ на сградата на Читалище „Пробуда“
- **Зона 10: Васил Левски – Възраждане**
  - Залесяване с висока дървесна растителност и възстановяване на системата на линейно улично озеленяване;
  - Залесяване с висока дървесната растителност и изграждане на защитен зелен пояс по дължината на река Тунджа в северната част на кв. Васил Левски;
  - Залесяване с висока дървесна растителност и изграждане на озеленена площ за широко обществено ползване (парк) в източната част на кв. Васил Левски;

- **Зона 11: Аврен - Граф Игнатиев – Диана – Зорница - Хале**
  - Залесяване с висока дървена растителност и изграждане на защитен зелен пояс и озеленена площ за широко обществено ползване (парк) в западната част на ж.к. „Граф Игнатиев“, по бул. „Граф Игнатиев“ и „Н.Петрини“;
  - Изграждане на велосипедна алея по дясното поречие на река Тунджа в нов парк;
  - Велоалея към ул. „Търговска“ ;
  - Внедряване на мерки за енергийна ефективност в обекти на образователната инфраструктура;
- **Зона 12: Южна промишлена зона**
  - Залесяване с висока дървесна растителност и изграждане на защитен зелен пояс по северната и западната части на Южна промишлена зона (по дължината на Обходен път Юг и поречието на река Тунджа);
  - Изграждане на зелени площи за широко и ограничено ползване (малки градини и кътове за отдих на работещите);